

În perioada 24.02-02.03.2019 s-a desfășurat în Finlanda, orașul Kokkola, în apropierea Cercului Polar, proiectul educațional internațional „Snowman goes intercultural” – proiect de mobilitate Erasmus +, inițiat de Centrul de Tineret Villa Elba, Finlanda având ca parteneri tineri din Slovacia, Irlanda, Finlanda, Slovenia, Italia și România.

România a fost reprezentată aici de tineri ai Colegiului Tehnic „Mihai Viteazul” însoțiți de două cadre didactice ale instituției, prof. Alice Popa și prof. Șereș Raluca.

Scopul proiectului a fost ca tinerii participanți, proveniți din medii sociale, culturale și politice diferite, să facă schimb de idei și exemple de viața cotidiană. Participanții au experimentat modelul de viață al tinerilor finlandezi și modalități de a lucra într-un mediu multicultural (lucrul în echipe mixte) – fiind astfel urmat conceptul Uniunii Europene de a conviețui într-un spațiu multicultural.

La finalul proiectului, tinerii au promis certificate **YOUTHPASS**, care atestă competențele și deprinderile dobândite.

Iată în cele ce urmează experiența grupului din România, care ne-a reprezentat în acest proiect, văzută pragmatic dar realist prin ochii participanților.

Finlanda – ce are ea și nu avem noi

Elevi și dascăli deopotrivă sunt fascinați de modelul educațional finlandez. De ce? Pentru că se spune că acolo sunt cei mai deștepți copii din lume.

Când ni s-a oferit oportunitatea de a testa pe pielea noastră ”visul finlandez” nu am ezitat o clipă. Așa că, șase elevi, Adina, Antonia, Daniela, Sara, Casian și Ionuț, respectiv doi dascăli, Alice și Raluca, am sărit la împachetat bagaje. Toată perioada dinaintea plecării ne-am documentat (mai cu seamă copiii) despre climă, obiceiuri, gastronomie, relief... mă rog, tot ce am crezut noi că ne-ar putea fi de folos la mică distanță de Cercul Polar. Scopul proiectului a fost interculturalitatea – *Omul de zăpadă devine intercultural*. Generos și constructiv! Așa am aflat noi despre alții și alții despre noi! Informal și fără pretenții. Am dus acolo o altă Românie... despre care, spre surprinderea noastră, unii știau, iar alții au fost plăcut surprinși! Și pe noi ne-a surprins plăcut coordonatorul delegației irlandeze care știa despre Dacia (provincia romană, nu mașina) mai mult decât știu mulți din conaționali noștri. Dar să revenim!

Am pornit... ca toți orădenii, din... Budapesta. Să nu fim înțeleși greșit! Ne-ar fi plăcut să luăm avionul din Oradea, sau alt oraș din România, dar ... așa a fost să fie.

Drumul până la Helsinki a fost fără perpeții, însă ajunși acolo, în puterea nopții, am constatat că zborul nostru spre Kokkola, localitatea de destinație (un oraș cât Aleșdul, dar cu aeroport de pe care se și operează), a fost anulat. Am aflat că nu e nimic grav sau neobișnuit acolo! În nici 10 minute am fost îmbarcați în alt avion care ne-a dus la destinație. Cred că a fost momentul în care ne-am contaminat cu spiritul finlandez. În ce constă el? Totul are o rezolvare, important este să te concentrezi pe găsirea de soluții!

Am ajuns la tabăra de tineret unde eram cazați pe la ora 3 dimineață. Acolo, altă surpriză: elevii erau cazați separat de profesori. Și când spun ”separat” înseamnă în căsuțe aflate la 500 de m distanță, astfel încât controlul profesorilor nu era tocmai ușor de făcut cu atât mai mult cu cât eram despărțiți de o zonă complet acoperită cu gheață. Prin urmare elevii urmau să se descurce singuri, fără ”dădacă”. Nimeni nu le spunea să doarmă, nimeni să se trezească! A doua zi însă, elevii au elaborat ei înșiși un set de reguli pe care le-au semnat în semn de asumare, și pe care le-au și respectat, fără a fi nevoie de vreun profesor care să-i oblige la asta. Așa funcționează lucrurile: pur și simplu. Profesorii erau acolo ca să creeze activități și ca să le coordoneze. Să nu credeți acum că regulile nu au fost încălcate! Dar nu de copiii din Finlanda! Fiind o diversitate culturală destul de mare (în proiect erau șase țări – Finlanda, Italia, Slovacia, Slovenia, Irlanda și România) s-a mai întâmplat și asta! Soluționarea situației însă, s-a făcut tot după modelul finlandez! Adică fără ”sanțiuni”, prin discuții în care împlicinații au fost invitați să spună ce au făcut, de ce au făcut asta și cum ar putea fi ajutați să nu mai facă asta. Asta i-a obligat să se gândească la ceea ce au făcut, dar și la soluții remediale.

Apoi am început activitățile! Cele mai multe în aer liber. Vremea nu e un impediment acolo! Dacă nu e furtună de zăpadă, se lucrează afară. Toate activitățile s-au bazat pe cele trei concepte – cheie care susțin paradigma educațională finlandeză: comunicare, colaborare, responsabilitate. Asta au învățat în primul rând copiii participanți la proiect. Și noi, dascălii! Jucându-ne!

Ce mai are Finlanda?

Sauna și hotube (cred că finlandezii nu au senzori de temperatură pe piele)- n-am văzut până acum pe nimeni care să reziste la temperaturi extreme fără să clipească măcar, așa cum au făcut-o fetele acelea de 15-16 ani care aici mergeau prin zăpadă cu gleznele goale, la -15 grade, aici săreau în apa fierbinte din hotube, sau stăteau în saună la 85-100 de grade fără o grimasă măcar.

Locuințele, în majoritate sunt construite după criteriul strictului necesar! Casele sunt mici și primitive. Și în toate în care am intrat exista o pianină! Asta pentru că majoritatea copiilor cântă la un instrument, cei mai mulți la pian.

Mașinile sunt folosite dacă este necesar. Finlandezii sunt mari iubitori de mișcare, preferă mersul pe jos sau cu alte mijloace mai puțin poluante și mai solicitante fizic. Țara e acoperită în proporție de 75% de păduri, iar locuitorii au un respect imens pentru natură. De –altfel, am vizitat Muzeul arctic, unde custodele, un domn venerabil, mi-a spus la un moment dat ”aici viața e grea! Dacă nu mergi cu natura, mori!”. Iar oamenii aceia merg cu natura! Au învățat să folosească ceea ce ofera ea. Vânturile sunt extrem de puternice? Au construit centrale eoliene. Astfel nu poluează, iar necesarul de energie este satisfăcut oriunde. Oamenii au grijă să ”incomodeze” cât mai puțin natura.

Impresionant a fost de asemenea modul în care oamenii aceia se raportează la ceilalți. În general nordicii sunt considerați oameni reci. În realitate sunt doar discreți și țin mult la spațiul lor personal. E aproape o religie să nu invadezi spațiul personal al celuilalt.

Am fost și în biserici, că tot veni vorba de religie! Nu au nicio legătura cu tot ce am văzut până acum! Bisericile sunt austere, cu toate că sunt unul din stâlpii comunității. Oamenii merg la biserică pentru rugăciune, dar și pentru a se întâlni și pentru a suda comunitatea despre nevoile căreia iau cunoștință tot acolo, iar preotul e mai mult decât un lider spiritual, este și un factor de coeziune în comunitate. Asta face din comunitate o mare familie în care toți se ajută între ei pentru că sunt perfect conștienți că o comunitate puternică înseamnă indivizi puternici...și fericiți!

Apropo de biserică și de rolul ei în comunitate! Știu că la un moment dat circula în mediul virtual o legendă cum că în Finlanda există din 1600 o lege care interzice analfabeților să se căsătorească și să aibă copii. Ca în orice legendă, e și un sâmbure de adevăr aici. Nu e o lege, dar religia având acolo un rol important în comunitate, pentru a se căsători (și nu numai) tinerii sunt obligați să urmeze niște cursuri la biserică. Asta înseamnă să știi să citești! Dacă nu știai, pe lângă biserică funcționa și o școală. Așa că treceai pe-acolo întâi!

Ah, și nu există inspectori școlari și nici noțiunea de inspecție! Profesorul este autoritatea la clasă, iar dacă un profesor are dificultăți, este rolul directorului să-l ajute. Orgoliile nu-și au locul acolo. Subliniez, să-l ajute!!! Părintele NU poate interveni în metoda educațională aleasă de profesor, și nici nu o face! Pentru că au încredere în profesori. Și mai e un lucru... Fiecare este specialist în domeniul lui! Medicii nu sunt sfătuiți de pacienți și nici profesorii de părinți care nu au legătură cu domeniul educațional. Mai clar, fiecare face ce se pricepe, dar face bine!

O să întrebați dacă acolo nu sunt hărțuiți copiii de alți copii... Se mai întâmplă. Doar că atunci intervine factorul responsabilitate! Ceilalți iau atitudine, iar hărțuitorul este imediat izolat, comportamentul lui fiind imediat scos în evidență și corectat. Psihologul și consilierii profesionali chiar există și chiar își fac treaba.

Ar mai fi multe de spus și de povestit... Una peste alta, Finlanda ne-a demonstrat că educația este cheia dezvoltării unei națiuni. Că nu se poate fără ea, dar că paradigma nu stă în teorema lui Pitagora (cu toate că se învață și acolo) ci, în cele trei concepte fundamentale: COMUNICARE, COLABORARE, DAR MAI ALES RESPONSABILITATE.